

Persbericht OFS voorjaar 2025 – onder embargo tot 20 mei 2025, 12.00 uur

Hogere financiële stabiliteitsrisico's door wereldwijde economische onzekerheid

De vooruitzichten voor de Nederlandse financiële stabiliteit zijn verslechterd als gevolg van geopolitieke spanningen en grote economische (beleids)onzekerheid. Vooral de onzekerheid rondom handel, internationale samenwerking en overheidsbegrotingen is de afgelopen maanden sterk toegenomen. Dat blijkt uit het vandaag verschenen Overzicht Financiële Stabiliteit van De Nederlandsche Bank.

DNB-president Klaas Knot: 'We zien wereldwijd terechte zorgen over de impact van aangekondigde invoerheffingen die de financiële stabiliteit kunnen raken. Tegen deze achtergrond is Europese en internationale samenwerking eens te meer van cruciaal belang. Gelukkig zien we dat Nederlandse financiële instellingen stevige buffers hebben om een onzekere toekomst het hoofd te bieden.'

Buffers bewijzen nut in een escalerende handelsoorlog

Met behulp van een stresstest heeft DNB de gevolgen van een escalerende handelsoorlog voor Nederlandse grootbanken in kaart gebracht. Belangrijkste conclusie hieruit is dat banken een goede uitgangspositie hebben om de impact van een escalerende handelsoorlog te weerstaan. In een scenario van Amerikaanse heffingen zoals die op 2 april zijn aangekondigd, blijft de gemiddelde daling van de kapitaalratio's van Nederlandse grootbanken beperkt. De kernkapitaalratio daalt in dit scenario met ongeveer 1,5 procentpunt naar 16,1% per eind 2027. In een zwaar scenario waarin de invoerheffingen verder toenemen, verslechtert de kapitaalpositie van Nederlandse banken verder, naar 14,5%. Ook in dit scenario blijft deze echter boven de gemiddelde vereisten.

In de stresstest zijn verzekeraars en pensioenfondsen niet meegenomen, maar ook zij zijn gevoelig voor een escalerende handelsoorlog. Daarbij vergroot de toegenomen concentratie in aandelenportefeuilles de kwetsbaarheid voor verdere correcties op financiële markten, met name voor pensioenfondsen. Niettemin kennen ook deze sectoren een goede uitgangspositie en voldoen zij vooralsnog ruim aan de minimale kapitaaleisen.

Belang van financiële en digitale weerbaarheid neemt toe

De huidige onzekerheid onderstreept het belang van kapitaalbuffers om de effecten van onverwachte schokken op te vangen. Daarnaast is het belangrijk dat financiële instellingen geopolitieke risico's goed verankeren in hun financiële en operationele risicobeheer. Scenarioanalyses en stresstesten zijn daarbij nuttige instrumenten.

Geopolitieke spanningen leiden ook tot een verhoogde cyberdreiging voor de financiële sector. Financiële instellingen kunnen direct getroffen worden door cyberaanvallen, maar worden momenteel vaker op indirecte wijze geraakt. Zo is een toename zichtbaar in het aandeel aanvallen op digitale dienstverleners en vitale infrastructuur die voor de financiële sector belangrijk zijn, zoals cybersecurity bedrijven en telecombedrijven. Daarnaast is de onzekerheid over de digitale afhankelijkheid van niet-Europese dienstverleners toegenomen.

Dit onderstreept het belang van digitale weerbaarheid, waarbij financiële instellingen de digitale afhankelijkheden in hun processen goed in beeld moeten hebben en beheersen. Om deze weerbaarheid te versterken, stelt de Digital Operational Resilience Act (DORA) scherpere eisen aan

de beheersing van ICT- en cyberrisico's bij uitbestedingen en introduceert het een toezichtkader voor belangrijke ICT-dienstverleners.

Internationale en Europese samenwerking belangrijker dan ooit

Handelsspanningen en geopolitieke conflicten tasten de effectiviteit van internationale organisaties aan, waar deze juist nu een essentiële rol spelen in het bewaken van de mondiale financiële stabiliteit. Zo kan streeve internationale samenwerking een *race to the bottom* op het gebied van regelgeving aanwakken en een snelle beleidsreactie op wereldwijde schokken – zoals tijdens de Covid-19-pandemie – belemmeren. Voor Nederland, als klein land met een open economie, geldt daarnaast dat samenwerking binnen Europa belangrijker is dan ooit. Van onze handel blijft 70% binnen de Europese Unie. Het verdiepen van de interne markt en van de Europese kapitaalmarkten is noodzakelijk om de financieringscapaciteit en het concurrentievermogen van de EU te versterken. Binnen Europa is daar nog aanzienlijke ruimte voor verbetering. Gerichtte vereenvoudiging van regelgeving kan daaraan bijdragen, zolang de weerbaarheid van de financiële sector behouden blijft.

Risicotabel Nederlandse financiële stabiliteit

Risicotabel Nederlandse financiële stabiliteit		
Belangrijkste risico's	Status	Voorbeeld kanaal
Geo-economische fragmentatie		Hogere economische onzekerheid door verder escalerende handels-oorlog
Cyberdreiging		Verstoring van betalingsverkeer door hybride oorlogsvoering
Volatiliteit op financiële markten		Gedwongen verkopen door hoge behoefte liquiditeit beleggingsfondsen
Kredietverliezen		Toename bedrijfsfaillissementen door economische groeivertraging
Herfinanciering en rente		Afname schuldhoudbaarheid overheden door hogere uitgaven
Klimaat en natuur		Grote schade en/of krediet-verliezen door overstromingen
Prijscorrectie vastgoed		Minder behoefte aan kantoorruimte; overwaardering huizenmarkt

De risicotabel geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor de Nederlandse financiële stabiliteit op de korte tot middellange termijn. De kleur van de bol geeft de status van het risico in verhouding tot het langjarige gemiddelde weer: beperkt verhoogd of in lijn met langjarige ontwikkeling (grijs), verhoogd (geel) en sterk verhoogd (rood). De toelichting beschrijft een voorbeeld van een kanaal waardoor het risico de financiële stabiliteit kan raken.

Journalisten kunnen voor meer informatie contact opnemen met Bouke

Bergsma: bouke.bergsma@dnb.nl of 06 - 53 25 84 00.